

СИГНАЛИ КОРОВИ

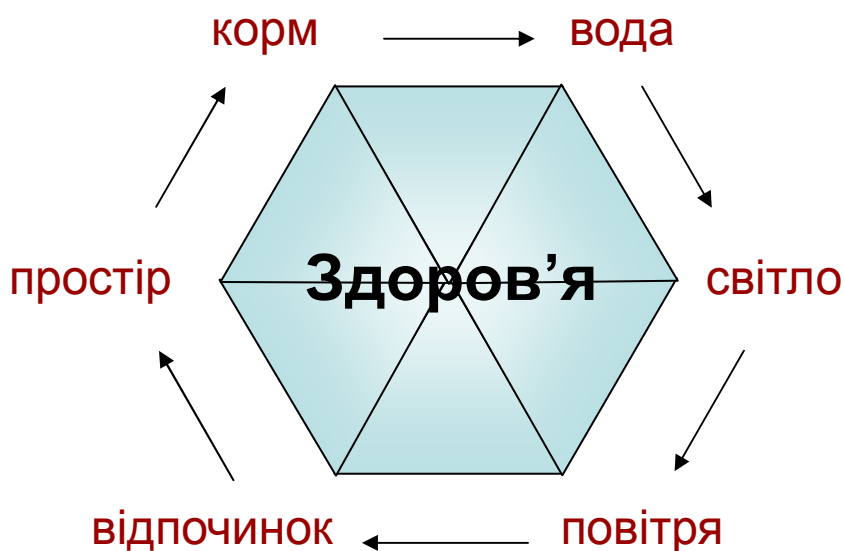
За матеріалами тренера компанії VETVICE (Нідерланди) Йоєпа Дріссена (Joep Driessen)

Сучасне виробництво молока – це щоденна важка праця і нескінченний потік інформації та знань про тварин, системи їх утримання, годівлю, організацію і управління бізнесу і т.д., і цим усім потрібно скористатися, щоб бути успішним. За таких обставин виробники інколи перестають бачити самих тварин, забуваючи, що корова – основа виробництва.

Корова подає сигнали про своє здоров'я, про те підходить їй те довкілля, в якому вона перебуває, чи щось потрібно змінити. Корова завжди каже правду. Інформацію вона передає через поведінку, рухи, поставу і фізичний стан. Варто скористатися *сигналами корови*, і це допоможе вам досягти кращих виробничих результатів.

Ми відвідали дуже багато ферм у 24 країнах і знайшли відповідь на запитання: В чому секрет успіху виробників молока? Відповідь дуже проста. Корові потрібно багато корму, води, світла, повітря, простору і відпочинку. Якщо корова отримає це все, у неї просто не буде причини хворіти.

На пасовищі свобода корови складається із 6 компонентів. Якщо ми зможемо перенести їх у корівник, ми створимо таку систему організації і управління виробництвом, яка допоможе попереджувати і уникати хвороб.

Яку б молочнотоварну ферму світу ми не взяли, один із пунктів має найважливіше значення для здоров'я і добробуту тварин і доходів виробника. Дуже часто інші 3 чи 4 можна легко вдосконалити

Годівля.

Виробники в основному фокусують свою увагу на раціоні: вміст сухої речовини, співвідношення між енергією та протеїном, вміст клітковини і мінералів. Проте, ми не повинні забувати дбати про всі фактори, які впливають на поїдання кормів тваринами. *Кожна корова повинна мати місце біля кормового столу та вільний і легкий доступ до смачного корму 24 години на добу.*

Вода.

Необмежений доступ до свіжої води має таке ж значення, як і достатня кількість свіжого корму. Якщо корова не питиме достатньо води, знизиться споживання сухої речовини. Корови люблять пити воду з великої водної поверхні на низькому рівні. Якщо у корови є вибір, вона віддасть перевагу чистій, свіжій воді. Яка послідовність дій корови після того, як вона встала? П'є воду, їсть, п'є воду. Вони також люблять пити воду одразу після доїння. *Отже, поїлки потрібно встановлювати в багатьох місцях по всьому корівнику і недалеко від кормового столу: 1 велика поїлка на 20 корів (або 2 поїлки високого тиску). Тричі на тиждень поїлки потрібно мити щіткою.*

Світло.

Корови дуже чутливі до тривалості світлового дня. Так природно склалося, що зима (8 годин світла і 16 годин темряви) – час для запуску корів. Літо (14-16 год. світла, 6 годин непорушної темряви) – оптимальний час для лактації, такі умови стимулюють виробництво молока, тварини почуваються добре і краще проявляють ознаки охоти. *Оптимальний варіант світлового режиму для дійних корів – 16 год. світла 200 люксів, 8 год. менше 50 люксів.* Штучна зима для сухостійних корів може мати позитивний ефект на їх здоров'я (освітлення менше 50 люксів).

Повітря.

Корови продукують оптимально молоко при комфортній температурі. При температурі нижче -5°C корові потрібна додаткова енергія, щоб підтримувати температуру тіла. Коли температура вище $+20^{\circ}\text{C}$, корова використовує енергію для охолодження. При температурі $+25^{\circ}\text{C}$ знижується споживання

корму. На температуру впливають рух повітря та вологість. Ізоляція даху допоможе утримувати прохолоду влітку і тепло взимку, відкриті бокові стіни – хорошу вентиляцію. Великі вентилятори можна використовувати для додаткової вентиляції, коли температура в корівнику сягне +18°C.

Відпочинок.

Коровам потрібне тихе, спокійне середовище. Корови у комфортних умовах лежать 14 годин. Лежати корові потрібно, щоб:

- відпочити
- дати відпочинок кінцівкам і ратицям висохнути
- не створювати перешкод для інших корів.

Під час лежання на 30% більше крові циркулює через вим'я. Якщо стійло незручне, корова не піде до нього відпочивати до тих пір, доки не втомиться, і лежатиме вона довше звичного. Як результат, вона менше їстиме і питиме. Кількість прийомів корму зменшується, зростає ймовірність вибіркового споживання інгредієнтів кормо суміші. Через деякий час з'являться проблеми, як наприклад, набряклі скакальні суглоби. *Оптимальним варіантом для корів є глибока підстилка або так зване стійло однієї хвилини (за 1 хв. корова лягає в стійлі): просторе та м'яке (підстилка – пісок або тирса глибше 10 см) із заокругленою підгрудною дошкою (бар'єром) 8 см.*

Простір.

У корівнику має бути достатньо місця – в стійлі, біля кормового столу, в проходах – для того, щоб кожна корова без перешкод могла дістатися до корму, води і свого стійла. У стаді корів існує своя ієрархія. Домінуючі корови – серйозна перешкода для слабших тварин. Отже, слабшим тваринам потрібен простір для того, щоб уникнути загрози і знайти безпечне місце. *Оптимальним варіантом для 100 корів буде 3 проходи по 4 м в ширину.*

Світло, вода, повітря – найдешевший корм... Простір і відпочинок також сприяють кращому споживанню кормів.

Важливо навчитися бачити тварин групи ризику і придивлятися до корів, які стоять без видимої на те причини. Такі тварини підкажуть вам, що робити. Будь-яка корова із оцінкою стану рубця менше 2.5 бали (видимий небезпечний трикутник) – це корова в небезпеці. Спочатку це треба побачити, потім подумати про причини, а вже потім вживати заходів. Спостерігайте, думайте, дійте. Візьмімо для прикладу корову, яка стоїть у стійлі. Коли б вона уміла говорити, вона б сказала: моє стійло занадто тверде і коротке, я кульгаю або ж мені не вистачає свіжого повітря.

Наскільки великою є проблема? Знайдіть час, неупереджено поспостерігайте за коровами, порахуйте. Будьте відвертими із самим собою. Дивіться на речі від загального до дрібниць і від дрібниць до загального. Чому 25% корів у Європі та Північній Америці кульгаві? У переважній більшості випадків це результат дизайну стійл, підлоги, системи вентиляції, тривалого очікування перед доїнням і менеджменту перехідного періоду. Рани на шиї, колінах, хребті? Інколи поранені тварини складають 44% стада.

Як перенести знання від 5% найкращих ферм до 95% усіх інших? Тільки ви, виробники, можете це зробити.

Отже, ми настійно радимо свіже повітря, зручні стійла (чи зону для відпочинку) і неслизьку підлогу. Також ми б вам порадили мати окрему зону для отелення. У цю зону корів переводять найпізніше як за 10 днів до отелення. Теляться корови у групі або в клітці в кутку зони і залишаються тут до 10 днів після отелення. Сюди можна також переводити кульгавих корів для одужання. Це є зона низького стресу як для корів, так і для фермера. Краще, щоб це була зона на глибокій підстилці (корова, яка дає 9000 кг молока, - 9м² соломи) або просторі стійла із піском. Корови зможуть вільно і легко їсти, відпочивати, телитися і роздоюватися. Радимо мати групу свіжо тільних корів і/чи групу нетелів. Не забувайте й про стан ратиць – 2-3 рази на рік превентивна розчистка.

Інвестиції в тварин окупляться. Фермери в усьому світі кажуть одне й те ж саме: у мене немає часу і грошей. Відповідь проста: робіть речі, які зекономлять час і принесуть гроші... *Одна додаткова година лежання високопродуктивної корови принесе вам додатково 1 кг молока від корови на день.* Здорові корови зекономлять вам багато часу і грошей.